

POLIINFO

list učenika i profesora Politehničke škole a Politehnikai Iskola tanulóinak és tanárainak lapja

u ovom broju:
KONKURSI
PROJEKTI
INTERVJUI
REPORTAŽE
PRIČE

BISERI

Profesor: Kako se zove alatka za okopavanje bašte?

Učenik: Ašov!

Profesor: Reč počinje na slovo "M"...

Učenik: Mali ašov!

Profesor (pri obilasku fabrike):

Deco, dobro pogledajte ovu mašinu!

Ista je kao naša, u školi, samo što je različita...

Učenik: Rabindranat Tagore dobio je Oskara za književnost.

ARANYKÖPÉSEK

„Ne huzigáljad!” (=telefon)

„Kiengedi a szelindekeket!”

„bacska” = bicska/balta

„Megatron” = Magnotron

„rámcsettelt”

„kakabúvár” = kukabúvár

Садржај / Tartalom

- *Око школе - Aktualitások*4 - 7
- *Знање путовање - Utazás*8 - 13
- *Култура - Kultúra*14 - 21
- *Слободно време - Szabadidő*22 - 23
- *С друге стране науке - Tudomány*24 - 29
- *Причам Вам причу - Mesélek*30 - 32
- *Спорт - Sport*33
- *Моје село весело - Az én vidám falucskám*34 - 35

РЕЧ УРЕДНИКА

Политехничка школа је школа у којој се негује креативност у најразличитијим облицима, а школски лист пружа могућност да се та сваковрсна маштовитост, бар делом и искаже, обелодани и сачува од заборавља.

Колико је неговање школског листа важно, постане видљиво и препознато тек са неке временске дистанце. Листајући старе бројеве, постајемо свесни да је сваки број својеврсна прича о времену и људима који су прошли кроз нашу школу, и знамо да ће и овај број пред вама једном постати важан извор информација генерацијама које долазе, и сведочанство о ономе што смо и како смо, ми садашњи, радили, о чему смо размишљали, у шта смо веровали и о чему маштали.

Пред вама је 22. број школског листа „Полиинфо“, а у њему неке нове теме преточене у различите ученичке и наставнички радове који говоре о ономе што је обележило претходни период у школи и ван ње, а што је можда најважније, о ономе што је у минулом периоду обележило нас...

*Бранка Јовичић,
професор српског језика и
књижевности*

директор: **Исо Планић**
главни и одговорни уредник, уредник редакције на српском језику: **Бранка Јовичић**
уредник редакције на мађарском језику: **Мерцедес Варга**
уредник редакције на хрватском језику: **Сањин Ивашић**
уредник редакције на енглеском језику: **Александра Орешчанин Тиквицки**
технички уредник: **Тихомир Зораје**
лектура и коректура текстова: **Дијана Кртинић, Мерцедес Варга, Сањин Ивашић, Александра Орешчанин Тиквицки**
фотографије: **ученици ГФТ 3/8 одељења**
графички дизајн, прелом и монтажа: **Тихомир Зораје, Мирјана Митрић,**
насловна страна: **Мирјана Митрић**

штампа: графичка радионица Политехничке школе
тираж: 350 примерака
сајт школе: **www.politehnickasu.edu.rs**

штампано: јануара, 2018. године

Interjú: Korhec Csaba, pedagógus

AZ ÚJ PEDAGÓGUS

Első találkozásom iskolánk új pedagógusával egészen üdítő élmény marad, ugyanis ilyen pozitív és jókedvű emberrel ritkán találkozom. Idegeskedésre egy csepp okom sem volt, mert szívesen fogadott rendezett, mégis barátságos irodájában, és néhány biztató szó után bele is kezdtem kérdéseim feltevésébe, hogy más is megismerhesse az új alkalmazottat.

- Az első kérdésem: mióta dolgozik a Politechnikai Iskolában?

A Politechnikai Iskolában 2016. szeptember elseje óta dolgozom, először csak 12%-kal, majd ez év szintén szeptembere óta 100%-kal, vagyis teljes munkaidővel.

- Kedveli az iskolában való munkát?

Igen, nagyon kedvelem az iskolában a munkát, ezért is választottam ezt a szakot az egyetemen. Egyébként egészségügyi középiskolát végeztem, szóval mindenféleképpen emberekkel szerettem volna foglalkozni. Kedvelem a közvetlen tevékenységet a diákokkal, ezért tűztem ki magamnak azt a célt, hogy iskolás kor előtti diákokkal vagy középiskolásokkal foglalkozzak. Szerencsére sikerült középiskolában elhelyezkedni, szóval nagyon elégedett vagyok.

- Említette, hogy dolgozott kisebb iskolában. Mesélne erről?

Öt éves munkatapasztalatot szereztem szintén középiskolában, pontosabban a topolyai Sinkovics József Műszaki Középiskolában voltam pedagógus, osztályfőnök, pszichológia tanár, így volt alkalmam megismerni a kisebb iskolában való munkát. A topolyai iskola előnye, hogy kevesebben voltunk – mind diákok, mind tanárok, – így többé-kevésbé mindenkit meg tudtam ismerni, míg ez a nagy iskoláról nem mondható el. De bennem van a vágy, hogy itt is mindenkiel megismerkedjek és összebarátkozzak.

- Megragadta a fantáziám, amikor mondta, hogy már tanított is.

Igen, heti két órával pszichológiát tanítottam, és azt kell mondanom, élmény volt. Bár úgy gondolom, hogy nagyok voltak az elvárásaim, túl szigorúan bántam a diákokkal, és ha megint taníthatnék, biztos más lenne a hozzáállásom. Mivel én úgy tanítottam, ahogy engem tanítottak középiskolában, ezért voltam sokkal szigorúbb.

- Mi a jó a pedagógus munkájában? Ön mit szeret benne? Előnyei, hátrányai?

A pedagógus munkájában jó, hogy tarka, sokoldalú, tehát nem monoton. Mindig új kihívások elé állít, szinte minden nap ismeretlen. Nem tervezhetem el, hogy ma például papírmunkát végzek, mert ha bejön egy diák, vele kell foglalkoznom – ez bármikor megeshet, és én ezt szeretem a legjobban. Kedvelem a tanácsadói munkát és ha segíthetek. Én így tudok igazán érvényesülni, ilyen téren tudom a maximumot nyújtani. Legfőképpen azt emelném ki előnyként, hogy nem vagyok sokkal idősebb a diákoknál, valamint úgy magyarul, mint szerbül is folyékonyan beszélek.

- Tulajdonképpen mit csinál a pedagógus: mi a pontos munkaköre, és mire kell számítania annak, aki ezen az úton haladna tovább?

A pedagógus tulajdonképpen a jó célt szolgálja. Nagyon sok papírmunkánk van: kérvények, beíratkozások, kiíratkozások... Ezenkívül benne vagyok különféle csapatokban, diákokat védő szervezetekben, egyesületekben, úgy mint az erőszak megelőzése, a diákszemélyiség fejlesztése és hasonlók. Együtt dolgozunk olyan egyesületekkel, amelyek a diákok jogait szolgálják. Közös munka tanárokkal, diákokkal, igazgatóval, jogással, pszichológussal. Előadásokat szervezünk szintén a jó cél érdekében. Továbbá segítünk a tanulásban annak, akinek szüksége van rá. Azok számára, akik valamiféle fizikai vagy szellemi fogyatékkal élnek, összeállítom a pedagógiai profilt, felügyelem a tervet, amely szerint dolgoznak. Nevelői munkát végzek azokkal, akik valamilyen szinten megsértik az iskola szabályzatát.

- Tekintettel a végzőseinkre, felteszem a kérdést: hol lehet pedagógusnak tanulni?

Hozzánk legközelebb talán Újvidéken. Az Újvidéki Egyetem Bölcsészettudományi Karán, annak is a Pedagógia Tanszékén, ahol szerbül folyik a tanítás. Az alapképzés négy éves, a mesterfokozat még egy év. Ma már a legtöbben elvégzik a mesterképzést is. Én is mesterpedagógus vagyok, 9,86-os átlaggal fejeztem, és a 113-ból tizedikként diplomáltam magyarként.

- Utolsó kérdésem, vagy inkább kérésként szeretném, ha üzenne valamit a diákoknak!

Üzenem, hogy legyenek önmaguk, és ha bármilyen gondjuk van akár szerelemben, tanulásban, otthon, a kommunikáció terén, egyszóval bármilyen probléma adódna, nyugodtan fordulhatnak hozzám, szolgálatra készen állok – zárta szavait a riportalanyom, és nevetve fellélegzett.

ISMÉT SIKERESEN BEFEJEZTÜNK EGY HATÁRTALANUL PÁLYÁZATOT

Az idei tanév kezdetének jelentős eseményei közé tartozott a Kaposvári Lamping József Építőipari, Faipari Szakképző Iskola és Kollégiummal közösen megpályázott Határtalanul! pályázat lebonyolítása. A két iskola együttműködése 2010-re vezethető vissza, amikor az első pályázati felhívás megjelent. Azóta minden évben néhány napot együtt töltenek az iskolák diákjai és tanárai. A pályázat sikereit többek között Marczali Ferenc és Péter Balázs tanároknak köszönhetjük, akik évről évre sikeresen pályáztak, és ezáltal lehetőséget kaptak a két iskola közötti kapcsolat elmélyítésére. A program keretein belül iskolánk udvara gazdagabb lett egy nyitott tanteremmel, a diákok elsajátíthatták a fagaragás alapjait, de közös utazások alkalmával felderíthették a Tarcál-hegység rejtelmait, a tihanyi apátság, Pécs, Budapest, Ópusztaszer, Újvidék szépségeit. A Határtalanul! program célja a magyar-magyar kapcsolatok építése, személyes kapcsolatok kialakítása, elmélyítése. A program keretében magyarországi iskolák tanulói az állam támogatásával osztálykiránduláson vesznek részt a szomszédos országok magyarlakta területein, így személyes tapasztalásokat szereznek a külhoni magyarságról. A Kárpát-medencében élő magyar ajkú diákok megismerkedhetnek egymással, egymás szokásaival, szórakozási lehetőségekkel és a tanulási körülményekkel. A Határtalanul! program keretében 2010 óta megközelítőleg 100 ezer magyarországi diák vehetett részt a határon túli régiókat célzó tanulmányi utakon, 2011-ben már a határon túli fiatalok is viszonyozhatták a látogatást, és közös programok keretében magyarországi városok szépségeit és rejtelmait fedezhették fel. A program sikerességének bizonyítéka a két iskola között elmélyült kapcsolat, és reméljük még sok közös kaland és program valósulhat meg hasonló támogatások segítségével.

Arancsity Danca Gyöngyi, igazgatóhelyettes

A Politechnikai Iskola tanulói Kaposváriban

ÉLMÉNYEIM

Az élet gyakran sodor utunkba olyan lehetőségeket, amelyeket vétek lenne kihagyni. Ilyen volt a kaposvári testvériskola meglátogatása is. Ezen a tartalmas kiránduláson iskolánkból tizenkilenc diák vett részt különböző tagozatokból Halasi Ágnes és Tikvicki Lídia tanárnők kíséretében. A cél az volt, hogy a két iskola tanulói megismerkedjenek, új kapcsolatok alakuljanak ki, s megismerjék testvériskolájukat, városukat.

Örömteli fogadtatásban volt részünk, vendéglátóink gazdag programot készítettek a számunkra: a Megyei Könyvtárban előadást hallhattunk testvériskolánk névadójáról, Lamping Józsefről; találkozhattunk a város főépítészével, aki elmesélte, hogyan újjították fel a Szivárvány Kultúrpalotát; szétnéztünk a Szennai Skanzenben, a Szabadtéri Néprajzi Múzeum tagintézményében; jártunk Mohácson, a mohácsi csata helyszínén; Pécs nevezetességeit is megcsodálhattuk, így a Széchenyi teret, a dzsámit, a Megyeházát, a Zsolnay Kulturális Negyed Gyugyi-gyűjteményét. A kaposvári iskolában egy feladatot is el kellett végeznünk: egy projekt munka elkészítésében vettünk részt szecsessziós minták rajzolásával. Utunkat megkoronázta a budapesti látogatás, ahol a Budai Várnegyedet, a Halászbástyát, a Citadellát, a Magyar Nemzeti Galériát, a Városligetet, a Hősök terét, a Petőfi Irodalmi Múzeumban pedig Arany János 200. születési évfordulója alkalmából rendezett kiállítást tekintettük meg Önarckép álarckokban címmel. A csodálatos Duna-parttal rendelkező, mediterrán jellegű Szentendrén volt a szálláshelyünk.

Remélem, folytatódik a testvériskolával való hatékony kapcsolatunk! Van értelme a kapcsolatépítésnek, amelyet ez a gazdag októberi program is bizonyított.

Balázs Flóra AT 3/2

DOBITNICI NAGRADE DR FERENC BODROGVARI

Troje bivših učenika Politehničke škole, Laura Kozma, Ema Pešti i Igor Halasević, ovogodišnji su dobitnici prestižne nagrade dr Ferenc Bodrogyari u oblasti umetničkog stvaralaštva u Subotici. Ovo priznanje se svake godine dodeljuje istaknutim mladim muzičkim, književnim i likovnim umetnicima i stvaralocima, a uručeno im je na svečanosti održanoj, 22. juna 2017. godine

IGOR HALASEVIĆ je srednje obrazovanje stekao je u GSŠ "18. novembar" Subotica, na smeru građevinski tehničar – visokogradnja. Stekao je sertifikat na Akademiji umetnosti u Beogradu 2009. godine, Centar za profesionalni razvoj i konsalting u domenu kulture i komunikacija. Radno iskustvo sticao je u Republici Hrvatskoj, i putem saradnje sa partnerima iz Evrope, kroz poslove turističkog marketinga, posredovanja i konsultantskih usluga prema novim tržištima i potrebama klijenata kompanije za promet nekretnina "Infinity" Kft. iz Budimpešte. Autor je projekta "Authentic Vojvodina", kojim spaja umetnost, kao uspešni aktivizam, stvaralačku energiju i kreaciju omladinskih udruženja i pojedinaca, kao vernu projekciju kulturne baštine lokalne zajednice. Dobitnik je nagrade u kategoriji Nevladin sektor za projekat „Ubaci limenku, dovrši skulpturu“; za autorski projekat – www.savesubotica.org, dobija prvu nagradu na konkursu "Unapređenje komunikacije građana i organa javne vlasti posredstvom Interneta" koje je u cilju razvoja, promocije i popularizacije IKT. Igor Halasević je bio koordinator programa na više grupnih izložbi i kampanja, rukovodilac projektnog menadžmenta u tri nevladine organizacije. Autor je projekta i izvršni koordinator realizacije višegodišnjeg koncepta "Subotica – Grad secesije" koji promovise naš grad, kulturu i nasleđe. U 2016. godini održao je samostalnu izložbu fotografija secesije Stare Moravice i Pačira povodom Svetskog dana secesije u junu 2016. godine. Osnovao je kompaniju kreativne industrije i galeriju "Klein House" u Subotici, sa preko 80 održanih kulturno-umetničkih programa, izložbi, predavanja i performansa u 2016. godini. Realizovao projekat "VinoGrad" u sklopu manifestacije Noć muzeja 2016. kroz saradnju na zajedničkom razvoju i promociji prirodnog vinarstva i vinogradarstva u Subotici i okolini.

Predstavljao je Suboticu na generalnoj skupštini Mreže gradova secesije, koja je održana 25. januara 2013. godine, u portugalskom gradu Aveiru, na kojoj je jednoglasnom odlukom Subotica postala novi član Mreže gradova secesije.

LAURA KOZMA je završila Politehničku školu u Subotici, smer tehničar za oblikovanje grafičkih proizvoda, a studirala je na Nastavničkom fakultetu "Juhas Đula", Univerzitet u Segedinu, smer – vizuelni umetnik i grafičar. Radi kao nastavnik likovne kulture u Osnovnoj školi "Sečenji Ištvan" u Subotici. Pored posla, bavi se i stvaralačkim radom: izlaže, aktivno učestvuje u kulturnom životu grada, učestvuje u likovnim kolonijama, vodi likovne radionice. Učestvovala je na izložbama organizovanim povodom Dana vojvodanskog mađarskog slikarstva, a radi i na projektima kao što je konkurs Rimokatoličke župe na Kelebiji za izradu slika svetaca. Njena prva ozbiljna izložba bila je organizovana u Mađarskoj kući u Subotici pod naslovom "Iz tri ugla".

Nagrađeni: Ema Pešti, Igor Halasević i Laura Kozma

Dodela nagrada u Velikoj većnici Gradske kuće

Laura je učestvovala na nekoliko likovnih kolonija, izlagala na grupnim izložbama i imala pet samostalnih izložbi. Uglavnom slika vojvodanske pejzaže, na jedinstven način, iz svog ugla. Građevine prikazuje različitim tehnikama. Slike predstavljaju seoske i gradske pejzaže, zgrade bez živih likova, jarkih boja ili senki.

EMA PEŠTI završila je Politehničku školu u Subotici, smer – tehničar za oblikovanje grafičkih proizvoda, a studirala na Nastavničkom fakultetu "Juhas Đula", Univerzitet u Segedinu, smer – vizuelni umetnik i grafičar. Ema Pešti je grafički dizajner u štampariji. Pored posla, bavi se i stvaralačkim radom - izlaže, aktivno učestvuje u kulturnom životu grada, ilustruje knjige, radi scenografije za pozorište, učestvuje u likovnim kolonijama. Slikarsko stvaralaštvo Eme Pešti je izrazito apstraktno, ali u detaljima njenih slika otkrivaju se novi svetovi: Sunce, Mesec, voda, nebo, prah u oblacima, prozori na kućama. Pored grupnih izložbi, imala je i veliki broj samostalnih izložbi, a učestvovala je u radu raznih kolonija.

priredila: Dijana Krtinić, profesor

Intervju: Aleksa Živković

DOBROTA SE UVEĆAVA DAVANJEM

Aleksa Živković, dobročinitelj iz Pirota, ove je godine bio jedan od članova žirija u takmičarskom delu projekta "Svetska znanja za razvoj mladih", koji je sprovela Organizacija srpskih studenata u inostranstvu, a finansiralo Ministarstvo omladine i sporta. Dunja Španović, učenica AT 3/1 odeljenja Politehničke škole, jedna je od 60 srednjoškolaca iz Srbije, koji su učestvovali u ovom projektu. Poželela je da nam, kroz intervju sa Aleksom, ispriča nsvakidašnju priču o inicijativi, dobroti i humanosti

Žurke, najluđi noćni provod, splavovi, klubovi, super-modeli, kokteli, vrhunski DJ-evi... su sve ono što prijava na konkurs "Svetska znanja za razvoj mladih" - NE PRUŽA.

"Svetska znanja za razvoj mladih" pružaju mogućnost "običnom, malom" čoveku da preuzme inicijativu i da shvati da aktivnim učešćem u društvu, kako na lokalnom, tako i na regionalnom, nacionalnom i globalnom nivou, može da promeni svoju okolinu.

Šta obično urade ljudi kada se susretnu sa društveno neprihvatljivom situacijom:

- kažu "STRAŠNO";
- izražavaju bes glasnim uzdasima;
- dozivaju boga i krste se.

Šta NE urade:

- nešto konkretno.

Naše svakodnevne odluke i životna opredeljenja ostavljaju trag, a da toga obično nismo svesni. Neki ljudi nas razočaraju, ostave ravnodušnim, neki oduševе, naljute, podrže, povrede, nasmeju, neki iznevere naša očekivanja, a Aleksa Živković je tu da nas inspiriše kroz volonterski rad i humanost. Aleksa ima 24 godine i svakodnevno prelazi 60 km biciklom. Registrovao je udruženje koje građanima u Pirotu, starijim od 70 godina, besplatno nabavlja sve što im je potrebno: hranu, plaća račune, zakazuje preglede, donosi lekove i pomaže na svaki drugi način. Za njega kažu da nije običan građanin Pirota, već njegov simbol.

Šta si kroz volonterski rad naučio o sebi, a šta o drugima?

Naučio sam da cenim to što imam, prestao sam da obraćam pažnju na negativne stvari. Naučio sam dosta o istoriji mog grada, i generalno Srbije, od starijih kojima pružam pomoć. Učenje je obostrano - koliko sam ja učio od njih, toliko su i oni od mene. Pomažući drugima, bio sam u prilici da shvatim šta zapravo hoću da radim. Ne mogu reći da sam u potpunosti srećan, jer je to lekcija koju još učim.

Šta je, po tvom mišljenju, najvrednije šta čovek može da pruži drugima?

Vreme, da ne kažem ljubav, to je prejako...

Da li si uvek imao podršku okoline i koliko ti ona znači?

Podršku porodice nisam imao i još uvek je nemam... Od početka mog rada, ima vršnjaka i starijih koji pomažu; pomažu i prijatelji, porodice, privatni donatori i lokalna samouprava. Ne mogu zaboraviti podršku novinara na samom početku, pa sve do vrhunca publiciteta sa kampanjom "Širi dobrotu", koju je organizovala Coca-Cola.

Šta te motiviše da istraješ?

Ono što mi olakšava buđenje svakog dana je činjenica da ću to jutro jednom dekici ili bakici odneti doručak.

Koje su najveće prepreke na koje si nailazio?

Prepreka koja je bila, i nažalost ostala najveća, je angažovanje volontera. Pored svih koji su pomagali (pravnim savetima, u knjigovodstvu, održavanjem prezentacija), problem ljudi na terenu nije u potpunosti savladan, jer nema mladih koji su zainteresovani. Mi smo staro društvo, sa 25 % stanovništva starijeg od 65 godina, a broj usluga koje pruža Potrčko je maksimalno 10 dnevno.

Šta misliš, šta je uzrok letargije u Srbiji?

Generacije ljudi sa kojima imam priliku da se družim su stvorile državu koja je imala uslove prema kojima i danas moderni svet teži - kvalitetno školovanje, dobar zdravstveni sistem, određene slobode; razmazili su svoju decu i omogućili im da ne rade ništa. Roditelji koji su prihvatili istinu da smo u tranziciji iz socijalizma

Foto: Andrej Jovanović

u kapitalizam, uče svoju decu da novac dolazi od rada, a ne iz maminog ili tatinog novčanika. Sa druge strane, postoje mladi koji pokreću firme, skupljaju donacije, pomažu, bore se za investicije...

Kako promeniti svest mladih?

Mislim da za to samo treba vremena. Treba se boriti da nas ne karakteriše naše okruženje; da ne budemo opisani kao nečije dete, već da roditelji budu opisani našim imenom. Čak i kada krenu promene, ponavljamo iste greške i borimo se sa njima, umesto da donosimo nove, ispravne odluke.

Šta smatraš svojim najvećim uspehom?

Moj najveći uspeh je mogućnost da pomognem ljudima kojima je to potrebno.

Ko su tvoji heroji i uzori?

Odrastao sam uz Viteza Koju, Toma i Džerija, Betmena, Supermana, Robina Huda; uz narodne pripovetke kao što su *Baš-Čelik*, *Nemušti jezik*... To su moji heroji.

Šta bi poručio mladima?

Ne mogu da zamislim da me mladi slušaju. Ja prvi nisam slušao svoje roditelje. Svako treba da sluša sebe. Rad je stvorio čoveka i od toga treba i početi. Ne moramo uvek znati šta tačno želimo, ali ćemo naučiti šta je ono što ne želimo. Treba praviti greške, ali i učiti iz njih.

Dunja Španović AT 3/1

Inervju: Melanija Jakšić, profesor solfeđa i muzičke kulture

HOR KAO ZAJEDNICA

Od vremena kada se pojavilo u antičkoj Grčkoj, horsko pevanje je, uz solo pevanje, bilo i ostalo jedan od glavnih oblika društvene blagostanje, društvenu povezanost i saradnju, nego i zdravlje. Da bi proučili dobrobit horskog pevanja na organima, istražili su šta se otkucaji srca članova hora usporavaju kad počnu da pevaju zajedno, već dolazi do postepenog oporavka.

Melanija Jakšić je profesor solfeđa i muzičke kulture. Diplomirala je 1999. godine na Akademiji umetnosti u Novom Sadu, na Odseku za opštu muzičku pedagogiju. Trenutno radi kao profesor solfeđa, teorije muzike i muzičkih instrumenata u Muzičkoj školi Subotica i kao nastavnik muzičke kulture u Osnovnoj školi "Miroslav Antić" na Paliću. Dirigent je

Hora savremene muzike Fondacije "Danilo Kiš", koji je sa radom počeo u septembru 2016. godine.

Kako biste sebe okarakterisali kao umetnika?

Nisam sigurna da bih sebe okarakterisala kao umetnika, već kao prosvetnog radnika koji se bavi umetnošću. Umetnik je neko ko kreira i stvara. Kada je muzika u pitanju, školovanje koje mi stičemo je reproduktivno. Osim kompozitora koji stvaraju sopstvenu muziku, svi ostali su reproduktivni umetnici. Oni izvode već napisana dela. Ja sam neko ko ima znanje koje pokušavam da pružim i prenesem mladim ljudima da bi oni jednog dana postali umetnici. Svoju kreativnost vidim upravo u tom procesu rada.

Šta dirigent Melanija Jakšić sluša kad horovi nisu na repertoaru?

U slobodno vreme, slušam džez, pop i rok muziku. Omiljeni kompozitor mi je Edvard Grig.

Šta Vam je satisfakcija u poslu kojim se bavite?

Satisfakcija u poslu kojim se bavim su reakcije ljudi i njihova emocija. Uzajamni doživljaj koji imamo dok se bavimo muzikom, naša interakcija i energija koja kruži između nas i publike je dobar podsticaj koji nam muzika daje.

Kako, zašto i na čiju inicijativu je nastao Hor savremene muzike?

Hor savremene muzike bio je zajednička ideja, pre dve godine, tadašnje direktorice Fondacije "Danilo Kiš" Milanke Kostić i mene. Smatram da je to bila odlična ideja, jer horska scena koja postoji u Subotici nije prilagodljiva baš svakome ko želi da peva. Hor Srpskog kulturnog centra "Sveti Sava" bavi

Članovi Hora savremene muzike

se uglavnom muzikom srpskih kompozitora ili pravoslavnom muzikom, a članovi su uglavnom stariji. Hor Mačaša Murenjija je omladinski, ali problem je što su članovi samo devojkice. Subotički horovi na repertoaru imaju pesme usko vezane za mesto u kojem su nastali. Iz tih razloga smo osnovali Hor savremene muzike, koji obuhvata razne jezike i kulture, i samim tim, svako ima priliku da nam se priključi.

Na koji način birate repertoar?

Horisti i ja biramo zajedno repertoar. Na početku smo pevali samo kanone da bismo kao članovi mogli bolje da se usaglasimo i postanemo celina. Kanon je prelazni muzički oblik od jednoglasnog do višeglasnog pevanja, pa je to pogodno za upoznavanje članova i za one koji se nisu bavili horskim pevanjem. Sadašnji repertoar biramo zajedno. Dopada mi se što taj kreativni proces odabira ne potiče samo od mene.

Koliko ste sebi davali slobode pri interpretaciji nekih dela?

Činjenica je da svi članovi imaju različit nivo muzičkog znanja. Jedan mlad hor koji nema puno pevača teško može da otpeva određene kompozicije, pa vrlo često neke delove ponavljamo više puta, ili čak izostavimo. Pesme koje pevamo su uglavnom obrade savremenih kompozicija, koje trpe takve vrste promena, i na taj način mi pravimo nove aranžmane. Interpretaciju prilagodimo onome što horisti mogu da izvedu. Kada prođe neko vreme i kada se prilagode jedni drugima, članovi će lako moći da izvedu i teže kompozicije.

ČKI OTKUCAJ SRCA

glavnih načina vokalno-muzičkog izražavanja. Pevanje u horu ne samo da unapređuje mentalno i emocionalno nizam, istraživači su merili otkucaje srca članova srednjoškolskog hora prilikom zajedničkog pevanja. Ne samo ne sinhronizacije otkucaja, da bi na kraju srca kucala kao jedno, sa tempom pesme kao vodičem

Javni čas Hora savremene muzike

Koliko Vam je bitan sud onih koji slušaju Vaša izvođenja?

Smatram da je svakome ko izvodi muziku bitno mišljenje publike. Zadovoljstvo članova hora i doživljaj da nešto dobro radimo je primaran. Nesporno je da dobra reakcija publike mnogo doprinese. Kritika publike, bilo da je pozitivna ili negativna, može puno da nam pomogne da se usmerimo ka određenom pravcu. Bez obzira na sve, uvek treba pružiti maksimum pri izvođenju.

Kako bi Vaše bogato iskustvo i obrazovanje opisalo put do kvalitetnog horskog pevača? Kako se postaje član Hora savremene muzike?

Kvalitetan horski pevač je prvenstveno neko ko želi da peva, ali ne kao solista. Muzika koju jedan hor izvede i usaglašavanje boja glasova je nešto što svakog horskog pevača čini srećnim. Čovek je socijalno biće i učešće u zajedničkom pevanju je za njega mnogo veća radost nego solistički nastup. Pevanjem se razmenjuje energija između članova i to je veliki podsticaj čoveku. Član Hora savremene muzike se postaje vrlo jednostavno. Uskoro organizujemo audiciju, ali i pored toga nam uvek dolaze novi članovi. Ko god želi, može da nam se priključi, da dođe na našu probu i vidi kako mi radimo, i ako je zainteresovan, može da ostane.

Da li, kako neki tvrde, horsko pevanje na našim prostorima danas ima više aktivnih učesnika nego slušalaca?

Nažalost, da. Ovi prostori su imali bogat horski repertoar za

vreme bivše Jugoslavije. Potreba za zajedničkim muziciranjem i nastupanjem je bila jako razvijena, ali je to potpuno nestalo.

Kako ocenjujete trenutnu horsku scenu Subotice i Srbije?

Potičem iz kraja gde je horsko pevanje jako negovano. Niš još uvek ima Niške horske svečanosti. U odnosu na severni deo Srbije, na jugu mnogo više prevladava horsko pevanje. U Beogradu i Negotinu se održavaju brojni horski nastupi. Postoji dosta horova koji pevaju različite vrste muzike. Subotica i Novi Sad su zapostavili horsko pevanje. Sve više ima kamernih ansambala koji broje malo članova. Ova vrsta zajedničkog izvođenja ostala je u kulturno-umetničkim društvima. Našim horom pokušavamo da damo priliku mladim ljudima da pronađu svoj put i zajedničko kreativno mesto.

Koliko su mladi zainteresovani za horsko pevanje, šta ih privlači, a šta odbija?

Mladi su zainteresovani za bilo kakav oblik kreativnosti ukoliko to ne spada pod obavezu, u suprotnom imaju otpor prema tome. Muzika nije nešto što je obaveza, ona treba da se voli i da uživamo u izvođenju. Kada ljudi dožive energiju koja kruži između članova, osećaju se srećno i ispunjeno. Mladi ljudi nemaju otpor prema tome, već im samo treba ponuditi na odgovarajući način, a ne prinuditi ih.

Šta vas očekuje u narednom periodu?

U decembru ćemo napraviti koncert zajedno sa svima koji učestvuju u projektima Fondacije "Danilo Kiš". Tu će biti glumci, plesači i mi. Imamo zajedničku ideju da napravimo performans u kojem ćemo objediniti više različitih umetnosti. Planiramo da se angažujemo i u još nekim projektima sa drugim horovima. Pre mesec dana smo proslavili prvu godinu rada i napravili smo mali omaž povodom toga. Nadam se da nas i u buduće očekuje lep rad.

Da li mislite da muzika može oplemeniti ili preobraziti čoveka? Da li smatrate da će lepota spasiti svet?

"Njujork tajms" je pre par godina radio socijalni projekat "Umemo li da prepoznamo lepotu?" sa poznatim violinistom Džošuo Belom. On je svirao u muzeju, gde je najjeftinija karta koštala 100 dolara, a sva mesta su bila zauzeta. Dva dana nakon toga, na stanici metroa, svirao je dva sata komplikovane kompozicije. Potpuno je neverovatna činjenica da se mali broj ljudi zaustavio da ga sluša, a većinom su to bila deca. Jedno od glavnih pitanja je da li prepoznamo lepotu i umemo li da zasthanemo u životu da uživamo u njoj, ili da prođemo pored nje kao da ona ne zavisi od nas... Moja želja je da pomognem ljudima da uživaju u umetnosti. Smatram da lepota i muzika, kao njen sastavni deo, menjaju svet nabolje.

Dunja Španović AT 3/1

ОМЛАДИНСКИ КЛУБ

У недостатку континуиране бриге о култури и животу омладинске друштвене групе у Суботици, 2005. године формирана је Фондација за омладинску културу и стваралаштво „ФОКУС“, која од јануара 2012. године носи назив „Данило Киш“.

Фондација има за циљ обликовање новог културног простора града реализацијом својих пројеката. „Складиште“ је нови културни простор, који младим уметницима, омладинским групама, удружењима грађана, културним радницима и ентузијастима, пружа платформу за реализацију разноврсних пројеката намењених младима. Омладински клуб „Складиште“ отворен је за све младе и оне који се тако осећају, и нуди им могућност да понуде своје уметничке програме, или да се у том простору нађу као гости разних програма. Корисници клуба на располагању имају две просторије и дугачак ходник који најчешће користе за изложбе. Ове просторије се налазе на месту некадашњег Соколског дома, у коме се дуги низ година касније налазио Биоскоп „Јадран“. У овој згради је данас, поред Омладинског клуба „Складиште“, смештено и Дечје позориште, а у сали некадашњег биоскопа одржавају се и представе суботичког Народног позоришта, јер се зграда позоришта реконструирала и гради. У непосредној близини ове зграде налази се Парк Ференца Рајхла, чији простор Омладински клуб „Складиште“ користи у летњој сезони. Просторије „Складишта“, заједно са салама и помоћним

Студентска изложба фестивалских плаката

просторијама позоришта, чине једну целину, али без обзира на то, „Складиште“ ради само за себе и не зависи од осталих простора. Тако се често дешава да се у исто време одржавају нека представа у позоришту и неки догађај у „Складишту“. Главна просторија у клубу има леп поглед на Корзо. Овај простор прилагођен је младима и њиховим активностима, па они, у зависности од својих потреба, организују простор тако да им у потпуности одговара. У истом простору се одржавају изложбе, предавања, презентације, радионице, мање представе,

УБ „СКЛАДИШТЕ“

Трибина “Млади у култури”

Акција “Покрени свој разред”

Јавни час “Кии театра”

Састанак младих истраживача

Радионица илустровања “Школица за виљеаке”

пројекције филмова, књижевне вечери, концерти, свирке и журке... Простор се за свако од ових дешавања посебно уређује и опрема пригодним намештајем, а понекад нема ни потребе за њим. Када се одржава неко предавање, у простору су столице, када су у питању опуштенији догађаји (књижевне вечери, пројекције филмова), постављају се комфорнији комади намештаја, а када се одржавају свирке или журке, простор је најчешће испуњен само младим људима.

Треба нагласити и то да се на амбијент утиче и променом осветљења. Променом догађаја у простору, односно променом осветљења, мења се и изглед целог објекта, тачније, његове фасаде. На тај начин, чак и случајни пролазници могу видети део програма.

Александра Војнић, студенткиња Архитектонског факултета у Новом Саду и бивша ученица Политехничке школе

AMERICČ

Američko tržište, zahvaljujući, između ostaloga i holivudskoj filmskoj produkciji, najrazvijenije je tržište komercijalnoga stripa danas. Stripovski su nam junaci zato i poznatiji po svojim filmskim adaptacijama no što su to po svojim originalnim stripovskim djelima. A, kada i govorimo o suvremenom stripu, priču moramo započeti u Sjedinjenim Američkim Državama.

U razvoju ranoga američkog stripa, tri su fundamentalna žarišta. Prvi je temelj u tom smislu postavljen stripom „The Yellow Kid“ scenarista i crtača Richarda F. Outcaulta koji je, kao šaljiva crtana pasica u novinama „New York World“ Josepha Pulitzerza i u „New York Journalu“ Williama Randolpha Hearsta, izlazio od 1895. do 1898. godine. Sljedeći je značajan korak u razvoju ranog američkog, ali i stripa uopće, rad scenarista Rudolpha Dirksa i crtača Harolda H. Knerra: „The Katzenjammer Kids“. Iako je počeo izlaziti davne 1897. godine, ovaj se strip, s naravno novim crtačima i scenaristima, održao do danas, pa predstavlja i najdulje objavljivani strip u svijetu. Uz prepoznatljiv utjecaj Wilhelma Buscha, Dirksa i Knerra donose i neke novosti koje će postati prepoznatljivim obilježjima suvremenoga stripa. U *Katzenjammer Kids* tako se po prvi put pojavljuje grafički prikaz govora i misli junaka u tzv. „balončićima“, intezivna se bol također grafički prikazuje zvijezdicama, a hrkanje kao piljenje drva. *Little Nemo* Winsora McCaya predstavlja već sasvim moderan strip gdje se rabi sekvencijalna naracija u panelima, vertikalne perspektive i snoliki zapleti. Uskoro strip postaje i unosan tržišni proizvod gdje ga plasiraju novonastale agencije tzv. „syndicate comics“. Ti su stripovi obično bili humoristični, zapleti su bili komoični, a crtež karikaturalan crtan tzv. „gag-a-day“ stilom.

Najveća je agencija bila „King Features Syndicate“ koju je 1914. osnovala novinska korporacija Williama Hearsta. U svoje zlatno doba izdavala je preko stotinu stripova, a većina njih, i nakon stotinu godina proteklih od objavljivanja prvoga broja, izlazi i danas. Među najpoznatijima su: *Bringing Up Father* (1913.-2000.) Georgea McManusa, *Gasoline Alley* (od 1918.) Franka Kinga, *Barney Google and Snuffy Smith* (od 1919.) Billyja DeBecka, *Popeye* (od 1919.) E. S. Segara, *Little Orphan Annie* (1924.-2010.) Harolda Graya, *Peanuts* (1950.-2000.) Charlesa Schulza, *Dennis the Menace* (od 1951.) Hanka Ketohama, *Högar the Horrible* (od 1973.) Dika Brownea, *Garfield* (od 1978.) Jima Daviesa.

Nakon početnoga razdoblja i prvih stripova koji su izlazili kao šaljive pasice u dnu novina, tijekom tridesetih i četrdesetih godina XX. stoljeća razvila se i nova tradicija stripa, žanrovski serijali crtani realističnim stilom. U ovom

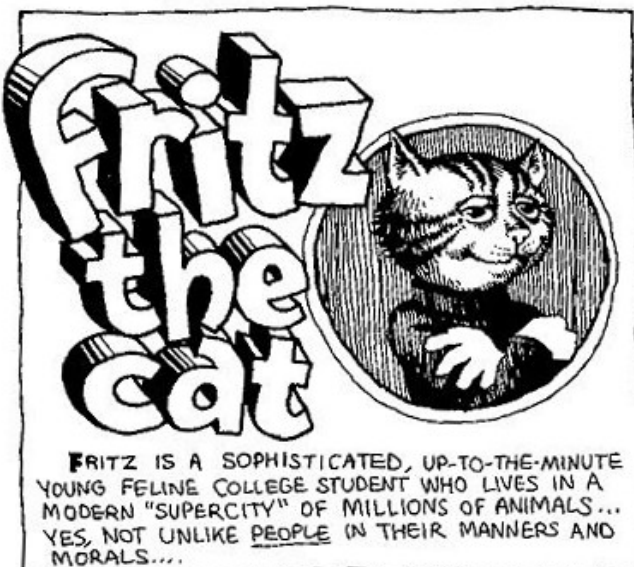
se razdoblju formiraju i svi značajni stripovski žanrovi koji će se održati i do današnjih dana. Najzastupljeniji je u tom razdoblju bio kriminalistički žanr, a najznačajniji su stripovi ovoga žanra *Dick Tracy* (izlazi od 1931. godine) Chestera Goulda, *Mandrake the Magician* (od 1934.) i *The Phantom* (od 1936.) Leea Falka te *Rip Kirby* (1946.-1999.) Alexa Raymonda. *Princ Valiant* Hala Fostera najpoznatiji je povijesni strip nastao u ovom razdoblju (1937. godine) te je svoju popularnost zadržao i do danas, a znanstveno-fantastični *Flash Gordon* izlazio je od 1934. do 2003. godine, doživjevši i nekoliko filmskih adaptacija među kojima je najpoznatija ona iz 1980. godine u režiji Mikea Hodgesa.

U godinama neposredno prije i nakon Drugog svjetskog rata, u SAD-u i Velikoj Britaniji, industrija stripa postala je masovna i izrodila je danas najpopularnije *superjunake* kao što su Superman, Batman, Spiderman itd. Stripovi su to kojima su u središtu pojedinci nadljudskih sposobnosti, a stilizirani su u realističkoj maniri. Ovu je pojavu popratila i afirmacija dviju do danas vodećih izdavačkih kuća, koje će svoje tržište proširiti na cijeli svijet: DC Comics i Marvel Comics. Pod franšizom DC Comics-a tako su objavljivani stripovi o Supermanu, Batmanu, Wonder Woman, Green Lanternu itd, a Marvel Comics izdavao je stripove o Spidermanu, Iron Manu, Thoru, Hulku, serijal o mutantima X-Men itd. U ovom je kontekstu nezaobilazno ime Stana Leeja, legendarnog scenarista koji je osmislio većinu najpopularnijih Marvelovih likova i danas predstavlja ikonu stripovske i popularne kulture.

Pored komercijalnoga stripa, važno je istaknuti i razvoj alternativnog, *underground*, stripa koji svoj nagli razvoj bilježi od 60-ih godina XX. stoljeća naovamo. Nastao kao kontrakulturni pokret i odgovor sveopćoj popularizaciji

KI STRIP

industrijskoga stripa, alternativni se strip od njega htio i nominalno distancirati, pa su u tradiciji nezavisnoga stripa nastajali radovi koje se žanrovski određivalo ili kao *underground comix* ili kao *graphic novels*, dok je industrijski strip zadržao skupni naziv *comics*. Među pionirima novog, umjetničkog stripa svakako treba izdvojiti Roberta Crubsa, autora kulturnog stripa *Fritz the Cat* (1965.) u kojem se prate doživljaji antropomorfiziranoga mačka Fritza u američkom megalopolisu. Nezavisni autori koji u početku nisu imali potrebnu podršku korporativnih medijskih industrijalaca svoje su radove objavljivali u nezavisnim časopisima među kojima su najznačajniji: *Mad*, *Zap Comix* i *Raw*, a inspirirali su se radom Willa Eisnera *The Spirit* iz 1940. godine, koji je dotadašnji stripovski crtački manirizam obogatio uistinu vrijednim umjetničkim nastojanjima.

Sanjin Ivašić, profesor

A ZSIDÓ SZABADKA VIRTUÁLIS SÉTA MIRKO

Immár harmadik alkalommal rendezték meg városunkban az Őszi Zsidó Kulturális Fesztivált. Az egy hétig tartó színvonalas műsor keretében szeptember 14-én 19 órától a Zsidó Hitközség nagytermében Mirko Grlica történész virtuális sétára invitálta a jelenlévőket A zsidó Szabadkán bolyongva címmel. A szinte teltházias közönség élvezettel nézte és hallgatta az előadást, ugyanis prezentáció formájában tárta elénk a város zsidó örökségét.

A szabadkai történész megemlítette, hogy 140 jelentős magánépület közül 40 a Zsidó Hitközség tagjainak tulajdona volt. Hozzátette, ha figyelembe vesszük, hogy az egész lakosság csupán 3-4 százalékát tették ki a zsidók, ez a szám azt mutatja, hogy kiemelkedően nagy mértékben járultak hozzá Szabadka fejlődéséhez. A szakember a zsidóság helyzetével indította előadását. A zsidók iránt diszkriminatív hozzáállás volt a 18. század második felében és a 19. század elején a Habsburg Birodalom idején. Mária Terézia nem volt toleráns a magyarországi zsidókkal, türelmi adót vetett ki rájuk. Halála után II. József 1781-ben meghozott türelmi rendelete révén rendeződött a zsidók helyzete, s az 1867-es emancipációs törvény által a zsidók egyenrangú polgárok lettek. A történész bemutatott egy 1816-ból származó különlegesnek számító térképet, amelyen világosan szerepel a zsidó negyed Szabadkán Juden elnevezéssel.

A virtuális séta során 10 épületet mutatott be előadónk, amelyeket a tulajdonosaik alapján választott ki. Ők mélyről indulva emelkedtek fel, jelentős vagyont tettek szert, aminek sajnos a második világháború vetett véget. Az épületek emlékeztetnek valamikori gazdag tulajdonosaikra:

1. **Adolf Halbrohr háza** a Korzón (tervező: Koczka Géza, 1890.) – Halbrohr földbirtokos egyik leggazdagabb polgára volt Szabadkának, háza eklektikus stílusú

2. **Dominus Simon háza** a Halbrohr-ház mellett (tervező: Macskovics Titusz, 1891.) – Dominus jogász a Szabadkai Hírlap indítója, háza szintén eklektikus stílusú

3. **Dömötör Miksa bérpalotája** ma a Városi Múzeum épülete (tervező: Vágó József és László, 1906.) – dr. Dömötör orvosként működött a rendelőjét szecessziós stílusú házában, amely később nyomda lett

4. **Roth Ármin bérpalotája, az ún. Piros ház** a zsinagóga mellett (tervező: Bede Ferenc, 1932.) – Roth vállalkozó, cipő- és kalapgyáros modern stílusú háza 1873-tól máig négy gyógyszertárnak adott helyet

5. **Szilasi Mór bérpalotája** (tervező: Macskovics Titusz, 19. század vége) – dr. Szilasi a palicsi gyógyfürdő

Zsidó Kulturális Fesztivál

Geréb Mihály bérpalota

Geiger Adolf bérpalota

SKÁN BOLYONGVA GRLICA TÖRTÉNÉSSZEL

Dominus - ház

orvosa volt, nevét Spitzerről magyarosította

6. **Geréb Mihály bérpalotája** (tervező: Jakab Dezső, 1894.) – dr. Geréb Mihály háza eklektikus stílusú, neobarokk díszítőelemekkel, ma a Dr. Vinko Perčić Galériának ad otthont

7. **Kunecz Mór bérháza** a Strossmayer utca 20. alatt (tervező: Wágner Nándor, 1881.) – Kunecz bankár, sikeres vállalkozó s a zsidó egyházközség elnökének háza klasszikus neoreneszánsz stílusban épült, a kapuján található zsidó szimbólum, a Dávid-csillag egykori építetőjére utal

8. **Adolf Geiger bérpalotája** a Strossmayer utca 8. alatt (tervező: Koczka Géza (átalakítás), 1823.) – Geiger a város leggazdagabb gyapjúkereskedője volt, ismert uzsorás, több ízben a zsidó egyházközség elnöke, házat Rudics József bárótól vásárolta meg, barokk stílusú

9. **Taussig Vilmos bérpalotája** a Rádics fivérek és a Makszim Gorkij utca sarkán (tervező: Molczer János, 1882.; Jakab Dezső 1907-ben átalakította) – Taussig kézmű és divatárú kereskedő, birtokos, virilista háza eklektikus stílusjegyekkel, ma felújításra szorul

10. **Kohn Hermína bérháza** (tervező: Bede Ferenc, 1940.) – Kohn Mór gabona- és sörkereskedő, birtokos felesége; harminc évvel élte túl a férjét, s 68 évesen modernizálta a házat aszimmetrikus elemekkel.

Taussig Vilmos bérpalota

Grlica közben nem csupán a házakat és tulajdonosait mutatta be, hanem a zsidóság városunkban betöltött szerepét is. Például míg 1880-ban a római katolikus vallású lakosság 19-20%-a volt írástudó, 1910-ben 39%, addig 1880-ban a zsidó lakosság 71%-a, 1910-re pedig majdnem elérte a 100%-ot az írástudók száma. A gimnáziumban a diákok 30%-a zsidó volt. Ez nagy kapacitást jelentett városunknak. Az antiszemitizmus, a zsidóellenes törvények megjelenése, vagyonuk összeírása és a második világháború pusztítása megtizedelte a zsidók számát. Akik megmaradtak, visszajöttek a haláltáborokból, Izraelbe költöztek. Sajnos, kevesen maradtak városunkban.

A házakat egyrészt leendő műépítész technikus szemmel szemléltem, másrészt valóban úgy éreztem, sétát tettünk Szabadkán, s tudatosult bennem, mennyire meghatározták a szabadkai zsidók a városközpont mai arculatának kialakítását.

Kohn Hermína családi háza

Gere Kitti AT 4/2

BICIKL JE COOL

U godini njegovog jubilarnog 200. rođendana, Politehnička škola u Subotici organizovala je, tokom školske 2016/17. godine, nagradni literarni, likovni i foto-konkurs „Bicikl je COOL“ za učenike svih subotičkih osnovnih škola i škole domaćina, koji misle da je vožnja biciklom zdrava i zabavna avantura.

Bicikl je oduvek zaštitni znak subotičkog prašnjavog asfalta i omiljeno sredstvo za prevoz mnogobrojnih sugrađana svih uzrasta. Zbog relativno jeftine izrade i dostupnosti, on je najrasprostranjenije prevozno sredstvo i pretpostavlja se da danas na svetu postoji preko 1.000.000.000 bicikala.

Ako se vratimo u istoriju, nailazimo na podatak da je bicikl nastao je u Evropi u 19. veku. Otkriće bicikla nije vezano za određenu godinu ili konkretnog izumitelja. Kroz istoriju je bilo više primera vozila pokretanih ljudskom snagom. Osoba koja se spominje kao prvi vozač bicikla je nemački baron Karl fon Drais, koji je 1817. godine vozio svojevrsni bicikl na guranje. Starlijev model bicikla iz 1885. godine se najčešće smatra prvim modernim biciklom. Daljnje poboljšanje bilo je uvođenje pneumatskih guma, 1888. godine, koje je uveo Škot Džon Danlop. Od tada se osnovni koncept bicikla nije bitno menjao, osim što su današnji bicikli daleko lakši za upravljanje i sigurniji.

Prošle godine obeležavalo se i nekoliko značajnih datuma vezanih za vožnju biciklom na ovim prostorima. Godine 1887. štampan je „Velosipedski list“, koji je bio preteča sportske štampe u Srbiji. Takođe, 1887. se prvi put pojavio bicikl sa istim prednjim i zadnjim točkom. Do tada, vozilo se na biciklima koji su imali veliki prednji točak, prečnika 1,5 metara, i mali zadnji, prečnika 37,5 centimetra.

U duhu umetničke avanture, učenici kreativci su zakotrljali pedale svoje mašte i točkove inspiracije, crtali su, pisali i fotografisali raznolike dvotočkaše, pa je na konkurs pristiglo preko 150 radova, u sve tri kategorije, iz 12 osnovnih škola, Likovne radionice Crvenog krsta i iz škole domaćina. Najbolji i najmaštovitiji radovi su predstavljeni na izložbi, koja je postavljena 9. juna 2017. godine u Politehničkoj školi, a njihovi autori nagrađeni su prigodnim poklonima.

Kažu da postoji 30 razloga da vozite bicikl: izaberite neki koji će biti vaš, družite se sa svojim prijateljem dvotočkašem i osetite vetar na licu i čaroliju u kosi, jer bicikl voli pustolovine i osmehe, lekovit je i s njim zaista možete da se radujete u beskrajnu zdravlja, slobode i istinske sreće!

I, zato, vozite bicikl ili bajs, pedalajte, verglajte ili terajte biciglu, ali pre svega uživajte! Ništa lepše od toga!

Dijana Krtinić, profesor

Neki od radova pristiglih na konkurs

NOĆ ISTRAŽIVAČA

Noć istraživača 2017. održana je u atrijumu hotela "Galerija", u petak, 29. septembra.

Tog dana su se sa svojim eksperimentima predstavile mnoge osnovne i srednje škole, kao i fakulteti i više škole. Učenici i studenti su pokazali šta znaju i umeju, kroz razne ogledе, koje su sami pripremili i uvežbali sa svojim profesorima.

Medicinska škola predstavljala je dva eksperimenta. Prvi je sa $KMnO_4$ koji se nalazi u zatvorenoj staklenoj posudi sa čepom na vrhu. Desetak minuta se zagreva na spiritusnoj lampi, dok posuda i rastvor ne postanu topli. Kad se zagreje, posuda se stavlja u akvarijum pun hladne vode, pa se kroz čep, u kojem se nalazi $KMnO_4$, dodaje u rastvor, i on se širi po površini tog rastvora, i tada dolazi do odvajanja tople i hladne vode. Topla voda ide gore, a hladna ostaje dole.

Drugi eksperiment se radi s koncentrovanim NH_4OH i sa indikatorom fenolftaleinom. U epruvetu se doda NH_4OH i par kapi indikatora. Pri zagrevanju, rastvor postaje ružičast, dok je na sobnoj temperaturi sasvim bezbojan. Na toploti, reakcija se pomera desno, i pri tome se povećava količina OH jona, pri čemu indikator rastvora menja boju, a nakon odrađenog eksperimenta i hlađenja, rastvor ponovo postaje providan.

Hemijska škola predstavljala je vrlo interesantan, a po našem mišljenju, i najbolji eksperiment te večeri. To je „vrući eksperiment“. Najpre pokvasimo ruku u običnoj vodi, a zatim se na tu ruku stavi pena. Pena se dobija tako što se u nekoj posudi pomešaju voda, tečni sapun i pusti se plin na nju. Dok pena gori, voda sa naše ruke isparava, i samim tim, ništa nas ne peče. Kasnije je dovoljno samo da ponovo isperemo ruku u vodi.

Mislimo da je zanimljivo posećivati ovakve naučne manifestacije jer, zahvaljujući njima, svi možemo štošta novo da naučimo na nesvakidašnji način - neobavezno i kroz zabavu.

Kristina Mamučić, Danijela Židarev i Anastazija Ikić TPA 4/11

AT 1/1

D 1/1

GFO 1/8

GFP

GI 1/3

LT 1/1

PRVACI 20

/7

G 1/2

1/9

GFT 1/10

/11

TPA 1/5

017/2018.

ČERNOBIL POSLE EKSPLOZIJE

Bilo je to 1986. godine, kada je nuklearni reaktor u Černobilu eksplodirao. Černobil je bio glavni proizvođač nuklearne energije u Sovjetskom Savezu. Nuklearna elektrana "Lenjin", nalazi se u blizini grada Pripjata (koji se neretko naziva i "Černobil") i sastojala se od 4 bloka, tj. od 4 reaktora, koji su radili istovremeno. U to vreme, četvrti reaktor bio je najmlađi, star samo tri godine.

U 1:23 ujutru, 26. aprila 1986. godine, četvrti reaktor je eksplodirao zbog pregrejavanja, ispustivši 8 tona nuklearnih čestica u atmosferu. U radijusu od 30 kilometara bilo je evakuisano 115.000 ljudi, a pola miliona vojnika i civila bilo je potrebno da se izbore sa posledicama eksplozije. Ono što ne bi smelo da se zaboravi je činjenica da bi Evropa i još neki delovi sveta bili samo nenaseљjena pustinja da nije bilo tri hrabra "volontera" koja su skočila u "radioaktivni bazen" kako bi otvorili vratanca kroz koja je tečnost iscurila. Sva trojica su preminula na mestu. Toksičnost radioaktivnog oblaka koji se širio po celoj Evropi bila je ekvivalentna sa 400 atomskih eksplozija u Hirošimi. Zanimljivo je da je nivo radijacije bio toliko velik da su oči vatrogasaca (koji su bili na licu mesta) promenile boju iz smeđe u plavu. Ostala tri reaktora su nastavila sa radom zbog nedostatka energije u Ukrajini, a poslednji reaktor je zvanično zatvoren 2000. godine.

To postavlja pitanje kakav je efekat radijacija imala na okolnu prirodu. Da li su se odjednom pojavili jeleni sa dve glave i lisice sa osam nogu? Ne. Iako je radijacija prouzrokovala neke posledice (što je i bilo očekivano), do sada nije bilo dokaza ni o kakvim čudovištima. Najveći problem je, u stvari, sporije truljenje. Sem lišća, koje se na području zabranjene zone gomila već 31 godinu, drveće Crvene šume takođe ne truli. Kako su šumski požari normalna pojava u prirodi, neosporno je da će u jednom trenutku ponovo da izbije neki na područjima Černobila. Kada se to dogodi, neće samo njegov ekosistem da bude narušen, već i bezbednost skoro čitave Evrope, pa i severne hemisfere. Lišće koje se nagomilalo je idealna površina za brzo širenje požara, koji će za vrlo kratko vreme da obuhvati veliki deo šuma, čije drveće i dan-danas sadrži veoma velike količine radioaktivnih supstanci.

Neko vreme su kružile glasine o tome da su se pojavili novi čopori vukova sa većim brojem jedinki nego inače, ali oni nisu bili jedini. Dabrovi koji naseljavaju Belorusiju bili su isterani iz svojih domova zbog ljudi koji su pravili kanale za navodnjavanje njiva u blizini grada Pripjata, ali su ponovo naselili mirne reke Černobila zbog nedostatka ljudske aktivnosti. Sem vukova i dabrova, na područje zabranjene zone vratili su se još neki starosedeoци životinjskog sveta Ukrajine i Belorusije. Dok su se bizoni sami pojavili (ili su jednostavno izašli iz senke skrivanja od ljudi povećavši brojno stanje), jedna vrsta konja je planski ponovo vraćena u divljinu.

U više studija je dokazano da se broj životinja povećao u odnosu na period pre nuklearne katastrofe, ali su dalja mišljenja podeljena. Dok jedni tvrde da je broj vukova sedam puta veći nego u rezervatima, drugi objašnjavaju kako je, procentualno gledano, skoro potpuno identičan prosečnom broju u većini rezervata prirode širom sveta. Jedino što je sigurno je da se priroda oporavila od čovekovog uticaja. Takođe, broj srna i losova se konstantno povećava od 1987, pri čemu se broj srna do 1996. povećao za oko deset puta. Zanimljivo je da su vukovi, lisice i još neke ugrožene vrste, prebegle u radioaktivnu zonu kako bi bile nepristupačne lovcima.

Zaključak ove interesantne priče nije to da radijacija nije dovela do mutacija koje ostavljaju trajni trag utisnut u gene ovih organiza-

Ulaz u zabranjenu zonu

U atmosferu je ispušteno 8 tona nuklearnih čestica

Život je jači, čak i Černobilu

ma, već da je život uvek jači, i da ako postoji i najmanja pukotina u betonu ljudskog uticaja na okolinu, život će se provući, procvetati i zadiviti nas svojim veličanstvenim bojama. Život poseduje snagu i mudrost staru preko 3 milijarde godina, on je iskusio mnogo prepreka i tragedija, a mi smo samo epizoda u ovom čudesnom filmu.

Petra-Teodora Babić, Jelena Bakajić LT 1/11

МАТУРСКА ЕКСКУРЗИЈА У ИТАЛИЈИ

Дуга, пешчана плажа летовалишта Лидо ди Јесоло, гондоле и зелено море Венеције, уске улице, широки тргови и раскошне, китњасте грађевине модерних, а истовремено старих градова и дружење, дружење, дружење - мозаик су слика које ће се још дуго слегати и сортирати у сећању матураната Политехничке школе и њихових наставника.

На петодневној матурској екскурзији, која је трајала у периоду од 20. до 24. септембра 2017. године, матуранти су посетили Венецију, Падову, Верону, Монтекатини, Пизу, Фиренцу и Трст - седам италијанских места за пет дана, а пре свега, стекли свест да дестинација није место, већ могућност да предрасуде о другима нестану и да се свет око нас посматра на нови и другачији начин

Вожња венецијанском гондолом

У раним јутарњим часовима смо се 20. септембра 2017. године запутили ка познатом италијанском летовалишту Лидо ди Јесоло. Сместили смо се у аутобус и убрзо је овладао добро расположење, па се вишечасовни пут и није чинио толико дугим.

Стигли смо и сместили се у хотел који се налази недалеко од километрима дуге плаже Јадранског мора.

Овај град је нас, матуранте, одушевио због лепе природе, али и изузетно пријатних домаћина. Сутрадан смо се упутили ка следећој дестинацији - Венецији. Разгледање града је почело обиласком канала Гранде, а потом и чувеног Трга Светог Марка, Дуждеве палате, Моста уздаха, и цркве којој смо се највише радовали - Санта Марија дела Салуте. У поподневним часовима смо се упутили ка хотелу у ком смо одсели.

Трећег дана смо се спаковали, тужни што напуштамо ово прелепо место, и кренули ка Падови. Обилазак смо отпочели посетом једном од највећих и најнеобичнијих тргова на свету -

Тргу Прато дела Вале. Из Падове смо отишли у чудесну Верону, пуну симболике. Ту смо имали прилику да видимо све оно о чему смо читали у Шекспировом делу „Ромео и Јулија”. По завршетку дана, осећали смо се испуњени свим оним што смо тог дана видели и сазнали.

Претпоследњег дана екскурзије, видели смо Пизу и њен чувени Криви торањ. Дан је био прелеп и заиста смо уживали у овом италијанском граду. Након Пизе смо отишли у Фиренцу, где смо имали прилику да видимо Крстионицу Јована Крститеља, Ђотов торањ, Трг Сињорија, Понте Векио - један од најпознатијих мостова на свету и многе друге знаменитости.

Последњег дана, време нас није послужило. Киша нас је испратила кући, али остају нам успомене са наше матурске екскурзије, коју ћемо заувек да памтимо.

Јелена Недић ТПА 4/11

КАМП НА ДЕЛИБЛАТСКОЈ ПЕШЧАРИ

На Делиблатској пешчари је у периоду од 17. до 22. јула 2017. године био организован камп у коме су ученици средњих школа из Суботице имали прилику да представе свој град и обичаје свог народа. Камп је организовала верска организација „Фоколара“, која делује у склопу римокатоличке цркве. Главна замисао кампа била је промоција разноликости, где су поред деце хришћанских конфесија, учествовала и деца других религија, од којих је највише било муслимана пореклом из Алжира.

Наше путовање започело је у подневним часовима, а упутили смо се с већом групом деце која су пошла из Сомбора и Бачке Тополе, и након пет сати путовања, стигли смо у камп у вечерњим часовима. Ту нас је чекао читав свет у малом. Ту је било око 300 наших вршњака различите боје коже, језика, религије и културе, а заправо су били исти као и ми.

Свих седам дана било је пажљиво организовано, тако да ниједан моменат боравка у овом кампу није био изгубљен. Устајали смо рано и дан започињали јутарњом шетњом, а након тога, око осам сати, почињао би доручак и све обавезе које су биле унапред испланиране. Учествовали смо у радионицама где је акценат стављен на наше усавршавање енглеског језика, јер су групе биле етнички шаролике, па је једини начин споразумевања био енглески језик. Свако вече смо имали организоване игранке које су трајале сатима, а свима су биле омиљена разонода у кампу. Песме су биле на најразличитијим језицима, а сви смо играли заједно под звезданим небом, као да се знамо већ дуги низ година, а не тек неколико дана. Невероватно је то што смо се за тако кратко време сви међусобно повезали. Предивна атмосфера владала је непрестано, у сваком моменту неко је певао, плесао или се, напосто, смејао.

Слика коју ћу сасвим сигурно заувек имати у сећању као једну од најлепших у мом животу је она када смо, изазвани високим температурама, почели да се поливамо водом. Почело је сасвим случајно појединачним прскањем, али за само неколико минута је читава организација у кампу трчала по брдима, тако да није било ниједног учесника кампа који тог дана није био потпуно мокар. У једном тренутку сам застала и погледала раздрагане људе свих генерација, и видела преко 300 прелепих осмеха. Нисам могла да верујем да је за срећу потребно толико мало - само лепо време и вода. Тешко је описати испуњеност коју сам тада осетила. Подсетило ме је то на нека давна времена, када смо се, као деца, прскали на улици.

Оно што ми је било најтеже јесте растањак, али обећали смо једни другима да то неће бити последњи пут да смо заједно, и да ћемо то кратко дружење које је моје лето учинило изузетним, наставити дописивањем и тако учврстити новостечено пријатељство.

GOSTI IZ DUBROVNIKA I KARLOVCA U POLITEHNIČKOJ ŠKOLI

Ove su jeseni našu školu posjetili učenici i nastavnici iz dviju hrvatskih škola, dubrovačke Obrtničke i tehničke škole i karlovačke Mješovite industrijsko-obrtničke škole. Uzvratni je to posjet učenika smjera arhitektonski tehničar, koje smo posjetili tijekom prošle školske godine, a u našem su gradu boravili od 26. do 29. listopada 2017. godine.

Gosti su bili smješteni na Etno-salašu "Balažević" u Tavankutu, a za vrijeme njihova boravka, potrudili smo se pokazati im sve ljepote našega grada i uzvratiti gostoprimstvo kakvim su nas počastili u vrijeme naših ekskurzija.

Već prvoga dana, nakon kratkog druženja, pošli smo u obilazak gradskih znamenitosti. Bila je to prilika da i sami ponovimo, ali i naučimo ponešto o Sinagogi, Gradskoj kući, Gradskom muzeju i Palači Rajhl. Drugi smo dan proveli na Paliću gdje smo obišli zoološki vrt i Vinariju „Zvonko Bogdan“, a navečer smo druženje nastavili u Subotici. U subotu su gosti obišli Tavankut, razgledali Galeriju slika od slame i posjetili župnu crkvu gdje ih je dočekaio župnik i upoznao ih s poviješću ovog vojvođanskog mjesta. Program je nastavljen u školi na interaktivnim radionicama gdje smo mogli ponoviti i sažeti sve ono što smo tijekom prethodnih dana vidjeli i naučili. Za kraj, ostavljeno je druženje na kelebijskoj ergeli i vožnja živopisnim kelebijskim fijakerima.

Bila je ovo prilika da se neka stara prijateljstva obнове i neka nova sklope, a jedino što smo još na rastanku mogli poželjeti bila je prilika za što skorijim ponavljanjem ovakva susreta i razvijanjem započetih suradnja.

Sklopljena su nova prijateljstva

Domaćini su priredili prigodan program

Obilazak centra grada

Druženje u školi

Sanjin Ivašić, profesor

STRUČNA EKSKURZIJA U VENECIJI

Ispred Crkve Santa Maria della Salute

Učenci odeljenja LT 3/9, LT 2/13, GFO 2/10 i AT 2/2 proveli su poslednje dane septembra u Trstu, Veneciji i Veroni. Ova stručna ekskurzija imala je cilj da učenici posete 57. Bijenale umetnosti (Biennale Arte 2017 – Viva arte viva) u Veneciji. Učenici su imali mogućnost da vide, uz 30 nacionalnih paviljona u parku Đardini (među kojima je i Paviljon Srbije), i radove oko 120 umetnika iz 50 zemalja u drugom izložbenom prostoru (Arsenale). Pored uobičajenog turističkog obilaska grada na vodi, učenici su posetili i Galeriju Akademije, i svom viđenju sveta dodali potpuno novu dimenziju u preplitanju tradicionalne i savremene umetnosti.

Natalija Trbović Toljagić, profesor

Ova poseta Veneciji i odlazak na Bijenale su bili nezaboravni, nova iskustva koje smo doživeli su očaravajuća.

- Milica Stojilković LT 2/13

Odlazak na Bijenale i Arsenale su mi pomogli da još bolje razumem umetnost oko sebe.

- Aleksa Despotović LT 2/13

U okviru posete Italiji, upoznavanje njenih znamenitosti, kao i dobro poznatog Bijenala, sasvim sigurno ostavlja trajan i fascinantn tragan u svakome od nas.

- Maja Distl LT 2/13

KIRÁNDULTUNK...

ÉRETTSÉGI KIRÁNDULÁS 2017

Az olaszországi érettségi kirándulás ötnapos volt. Szerda hajnalban, szeptember 20-án indultunk Lido di Jesolóba. A délutáni órákban érkezünk meg a szállodába. A szálloda elfoglalása után szabad program volt. Másnap elutaztunk a közeli Velencébe, ahol megnéztük a nevezetességeket. Nagyon hangulatos volt Velence a kis utcáival, csatornáival. Harmadnap utazás következett Montecatini fürdővárosba, Veronán és Padován keresztül. A következő napon megnéztük a pisai ferde tornyot és Firenze belvárosát. A ferde toronynál sokat fényképeztünk, és sokunknak az volt a benyomása, hogy a torony mindjárt eldől. A hazafelé vezető úton megálltunk Triesztben, de sajnos a rossz idő miatt nem sokat láttunk a városból. Hétfő hajnalban érkezünk Szabadkára. A kirándulás élményekkel és látványokkal teli volt. Nagyon élveztük minden percét.

Fodor Máté AT 4/2

57. VELENCEI KÉPZŐMŰVÉSZETI BIENNÁLÉ

Mindig is nagy álmom volt, hogy eljussak Velencébe! Nekem nagyon tetszett, hogy a rendőrség, a tűzoltóság mind vízen teljesíti a szolgálatát, hajókkal közlekednek, nincs szükségük autóra. A szakmai kirándulás fő célja a Velencei Képzőművészeti Biennálén való részvétel volt. Az igencsak érdekes modern kiállítás 50 ország 120 művészenek alkotását mutatta be különböző helyszíneken. Megcsodálhattuk a Magyar és a Szerb Pavilont. Még gondoltunk is! A gondolás útközben énekkel szórakoztatott bennünket. Velence gyönyörű! Veronába is eljutottunk, láttuk Romeo házát, kimehettünk Júlia házában a híres erkélyre.

Piukovity Denisz, Vajda Fanni, Zsiga Anett GFO 2/10

NEKOM DRUGOM

Piše: *Georg Odri, profesor*

Omanja, iz ranije povesti svima znana, putešestvujuća elita nadaleko čuvene, nadasve znamenite *Politehničke škole*, nije mogla, htela i smela, da eskivira ovogodišnji, manje-više uspešan, završetak školske zvonjave, bez krunisanja istog kakvim prigodnim putovanjem u neke od krajeva majke Srbije. Odlukom neosporenog autoriteta svih tura, ruta, maršruta, etapa, faza, puteva, drumova, staza, bogaza, misija, ekspedicija, orijentacija po Suncu, Mesecu, Alfa Kentauri, mahovini, gospodara dimnih signala i drugih iskustava, raja se zaputila u dosta donje krajeve domovine ka samoj granici sa Crnom Gorom, u poluzabitost Jadovnika i *Spomenika prirode Slapovi Sopotnice*, gde noga subotičkog erudite nije često gazila. Poslovodni organ je ovog puta, veoma raspoložniji, obećao dobar provod dvonoćnog, a malo je falilo tronoćnog, ako računamo i godinama izlizano, višesatno truckanje drumskom krstaricom, nezaboravnog boravljenja u nepatvorenoj ruralnosti prirodnih lepota, nadahnuća čarima izvornog kajmaka i pituljice, te vanvremenskog epskog opuštanja i uživanja kakve i zaslužuje ljudsko biće na početku sladanih ferija, a sve po ceni sindikalno-ekonomske avanture himalajskog tipa.

Bez osvrtnja na razmetljivu atmosferu u autobusu, usputna pristajanja i mitološku stratosferu benzinskih stanica, prvo značajno pristanište bilo je selo podatno etno doživljajem, lepotom prirode i komercijalnim džemperima. Sirogojno je nastalo na istočnim padinama Zlatibora, načičkavanjem kuća oko crkve podignute u XIX veku. Etno deo sela, muzej na otvorenom „Staro selo“, predstavlja grupu zlatiborskih kuća i propratnih drvenih zgrada, skupljenih i prenešenih sa svih strana Zlatibora, gde se moglo nabasati na izvornu planinsku arhitekturu. Subotičanima se, činilo se po veselom čavrljanju, svidela folklorna atmosfera prostora, a možda se neko, mimo raspitivanja za džempere dampinških cena od traljavih 10.000 do onih u nivou osrednjih italijanskih cipela, setio i Save Jovanovića Sirogojna, bombaša-kompanjona Boška Buhe, rođenog u okolini sela.

“Mnogo je lepo ovde”, izrazio je neko ekspresivno svoju impresiju. “Nekom drugom prilikom, a hvala Bogu, biće prilika, ali sad nemamo vremena, ima da dođemo na nekoliko dana, iznajmimo medene autohtone bakine kućerke, okrenemo vola i tako to...”, jasno je stavio do znanja vođa puta.

Bela štrafta dovela je, potom, srećne putnike do obala jezera azurnog plavetnila, mamećeg nagoveštajem potonje turističko-kupačke, oznojane sezone. Zlatarsko jezero je akumulacija nastala izgradnjom hidroelektrane Kokin Brod na reci Uvac, šezdesetih godina prošlog veka, zapremine 250 miliona m³, dugo oko 26 km, a čije je stvaranje odnelo 15 radničkih života.

Jezero, polurustične plažne konfiguracije, ali ipak pristojnog prilaza, kao uvertira ili alternativa za more, mamilo je poglede, naročito svemisleće-dalekomislećih, uvek spremnih na brćkanje,

Po šumama i gorama

čak i u pustari, posedovaoce kupaćih gaća, koji su želeli da se osveže. Taman kad su počeli da sevaju kaiševi, začulo se: “Nema kupanja, nemamo vremena, biće prilike da dođemo nekom drugom prilikom, a onda ostajemo nekoliko dana, šatorujemo na obali, okrenemo soma...”

Malo jugoistočnije od prethodne destinacije nalazi se drugo veštačko jezero, nastalo pregrađivanjem Uvca - Uvačko jezero, u okviru Specijalnog rezervata prirode “Uvac”, sa 24 vrste ribica, 130 vrsta ptičica, 219 biljnih vrsta, fascinantnim izgledom, splavarenjem, okolo-naokolo pešačenjem i... ali o tome će biti pisano nekom drugom prilikom, verovatno prvom prilikom, ili kakvom zgodno projektovanom ekskurzijom, ornitološki afirmisanom ugledom pristojno potkovanih šefova ptica, pri demistifikaciji, laičkom oku sofisticirane, različite samobitnosti belorepana, kondora i beloglavih supova, jer razdragane putnike staza nije tuda navela zarad hitrine, u treci sa krajem dana, ka ovećem Prijepolju i, uz planinu, obližnjem planinarskom domu, u nejasnim obrisima očekivane prisnosti iskonskog karaktera, uz osveženje, izvorni kajmak, pituljice i priče nalik lovačkim.

Brža od zalaska sanjive zvezde, škvadra je, okorelo iskusnim manirima ranijih putovanja, izvršila operaciju presedanja iz krstarice u spretnije, vižljaste transportne kombije, stacionirane usred Prijepolja, varošice smeštene na ušću Mileševke u Lim, sa oko 13.500 stanovnika, u vremenskoj zoni UTC+1 (CET), leti UTC+2 i... ali ne preterujmo sa preteranim informacijama i predispozicijama ka mehaničkom tumačenju znamenitog putopisa, i glatko preobraćena u safari-turiste, zaputila se u pravcu planine Jadovnik i taborišta planinarskog doma usred *Spomenika prirode Slapovi Sopotnice* -ishodišta avanture. Truckavo uzak, vrludavo krivudav put čvrstog karaktera planinskih padina, ispresecanih malinjicama sumnjive profitabilnosti prijepoljskih alternativnih preduzetnika, u sam smiraj dana se ulio u avliju doma, zamalo brvnarskog izgleda, na razočarenje pretpostavljača transcendentnih dimenzija, a na olakšanje očekivalaca čiča Tomine kolibe i šatorskog komfora. Ljubazni domaćini, prostrana kuhinja,

OM PRILIKOM

Na slapovima Sopotnice

autentična trpezarijska atmosfera kiselog mleka, kajmaka, pituljice i veselo brbljanje, najavili su veličanstvenost nadolazeće pustolovine.

Posle noći prospavane, skoro đuture po sobama, krenulo se, naravno, predvođeno vođom, gotovo highlanderom, u avanturu švrljanja, po principu gerilskih kolona, delovima Jadovnik planine, koja je, jugoistočno od Prijepolja, i 15 km zapadno od Sjenice, dužine 12 km, sa najvišim vrhom Katunićem, nadmorske visine 1734 m, širokim terenom pod pašnjacima i livadama, po kojima su rasute kuće sela i stočarskih pojata, koordinata 43°16'36" i... ali da ne preterujemo, sa akcentom na okolinu rečice Sopotnice, čija je kvintesencija izvorište površinskog toka reke sa više vrela i izvora, koji formiraju tokove koji se najpre spajaju, a zatim prave seriju vodopada, čija je blistavost u srednjejutarnjoj izmaglici omadijajala društvo, poneseo brdskim zanosom pentranja kozjim stazama, zbog kojeg bi se kože i divokože zabezegnule, ne bi li doseglo izvorište ove zaslepljujuće divote. Usponi su dosegnuti, staze savladane, mostići prekoračeni, proplanci za odmor zloupotrebjeni, ponekad uz reči: "Nemamo sada vremena, ali kada budemo imali, a to će da bude nekom drugom prilikom, posetićemo obližnje pećine u šetnji sa Neandertalcem, manastire, kojih, hvala Bogu, ima, raftingovaćemo buretom slapovima Sopotnice, okrenućemo pastrmku na obali..."

U mnogim slučajevima slavne avanture slede padovi, umor ravnih tabana, iscrpljenost lakougodne navike odlaska automobilom po novine preko puta kuće, reakcija pluća i srca na zapušenu komoru i pretkomoru, reči nerviranja kojima nema mesta u ovom znamenitom tekstu, ponekad i objektivne okolnosti poput blata u platnenim patikama, lišća u kosi ili trnja u stražnjici, a kod naših ljudi se netom opisano sublimisalo u tihi bunt i želju za stolicom, krevetom, tako nečim hedonističkim na četiri noge, zbog čega se samo šaćica odvažnih usudila da ne odustane od, sada već, pukog avanturizma samog po sebi i samodokazivanja u praćenju vođe, zadivljujuće spretnih, teškouhvatljivih pokreta nalik kretanju muflona (*Ovis aries orientalis*), u osvajanju šezdeset trećeg, po

Vrh, brate!

visini, vrha sveprisutnog Jadovnika, rizikujući silazak duše u nos i umereno, privremeno otkazivanje razumnih aktivnosti svih čula, nemarećih preterano za silinu pogleda odozgo po bojama pejzaža.

Kraj, ili zamalo kraj, priče svake pustolovine ima običaj da sve lepo, manje lepo i nelepo u kori velikih mozgova pretvori u nezaboravno, o čemu se raspravljalo u balvanskoj atmosferi kiselog mleka, kajmaka i pituljice, i sutradan u autobuskom ambijentu, pri povratku izvorištu puta.

Povratničko raspoloženje nabijeno utiscima podgrejala su usputna razgledanja znamenitosti od duhovnog uzdizanja u manastiru Mileševa, zadužbini kralja Stefana Vladislava iz prve polovine XIII veka, a koji se diči fascinantom freskom *Beli anđeo* u crkvi *Vaznesenja Hristovog*, koja se ubraja i u velike domete evropskog slikarstva, preko potrošačkog opijanja u kupovini onog što treba i onog što će trebati u grnčarskoj metropoli - selu Zakusa, do egzistencijalnog sladostrašća u zadovoljavanju stomaka divčibarskom pljeskavicom.

O kraju priče, iako su putnici stigli kući živi i zadovoljni, nikako ne treba da se govori, jer putovanje se nastavlja nekom drugom, verovatno već sledećom prilikom.

РЕЧ- ДВЕ С

Љубав је једна од најзначајнијих емоција. Реч „љубав” има различита значења на различитим језицима света, али је у вези са глаголом „волети”. Имамо велики број дефиниција љубави и велики број различитих љубави. Љубав мушкарца и жене, љубав родитеља према деци, љубав међу члановима породице, љубав према послу, према одређеном занимању, љубав

према хобију, љубав према цвећу, животињама...

Једна од најлепших дефиниција љубави каже да је љубав је рад на потенцијалима вољене особе.

Љубав није исто што и заљубљеност.

Сва људска бића имају урођену способност за заљубљивање. Дешава се потпуно случајно, ирационално и када се најмање очекује. Заљубљеност је опијеност, усхићење, често илузија. Заљубљени зраче посебном радошћу, живе изван света и изван проблема. Заљубљену особу карактерише губитак разума и превага осећања. Заљубљеност је прелепо осећање које доприноси психичком сазревању.

Колико траје стање заљубљености?

Рађена су бројна истраживања и утврђено је да заљубљеност у већини случајева бледи после годину и по до три године, а највећи број веза се завршава управо након тог периода.

На почетку везе, сви сматрамо да ће трајати вечно.

Када заљубљеност прераста у љубав?

Права љубав не може почети док не прође заљубљеност. Љубав уједињује разум и емоције, препознајући потребу за личним развојем.

Заљубљеност је поклон, а љубав се негује. Најосновнија емоционална потреба није заљубљивање, већ љубав, потреба да волимо и будемо вољени.

И на крају, запитајте се: Колико умете да волите? Колико има људи којима сте улепшали живот? Колико пута сте усрећили нечије срце?

ТУМАЧЕЊЕ ЉУБАВИ

*Постоји место где љубав почиње
и место где љубав престаје...*

*Постоји додир две руке
који се опире свим реченицима...*

...

*Руке, очи, тепања -
Помоћу њих се љубав бори и гради...
Постоје ципеле које љубав носи
и њен је долазак тајна...*

...

*Постоји место где љубав почиње
И место где љубав престаје-
А љубав не тражи ништа.*

Карл Сандберг

О ЛЈУБАВИ

Од љубави
настају
лептирићи у
стомаку.

Љубав је
бол и
патња.

Љубав представља
поштовање између
две особе, кад се
двоје међусобно
воле и слажу.

Љубав је
лепота, али
компљикована.

Љубав је кад
волите неку
особу без обзира
на то каква је.

Љубав је кад
мушкарац љуби, мази
и поштује своју жену,
као и она њега.

КЊИЖЕВНИ КОНКУРС

У оквиру међународног фестивала филмова хорора и фантазије „Хризантема“ који је организован у Арт биоскопу „Александар“ суботичке средњошколске организован књижевни конкурс „Гавран“. Трочлани жири на челу са познатим писцем Гораном Скробом веома успешни. Рад ученика Дина Авдића из одељења АТ 2/2 освојио је друго место, док је треће место освојио

SJENE

Probudio sam se. Bilo je taman dovoljno svjetlosti da vidim oko sebe. Osvrnuo sam se i pokušao se sjetiti kako sam dospio ovdje. Ništa mi nije bilo palo na pamet. Izgleda kao da sam u školskom hodniku. Iza ugla primjetio sam sjenu. Sjena je bila neodređena, nisam mogao razaznati što je to bilo. Krenuo sam je pratiti.

Išao sam polako i nespretno kroz ovaj mračan hodnik u kome je jedva bilo svjetlosti. Samo sam želio saznati od čega je bila sjena. Koliko god je pratio, ona je bježala od mene. Osvrtao sam se svaka dva koraka. Svjetlost iza mene nestajala je ostavljajući samo tamu za sobom. Nastavio sam pratiti sjenu, ali ona mi je uzimala. Odjednom je stala. Uplašio sam se. Nije se više micala. U tom sam trenutku začuo: „Čekaj, mogu objasniti!“ Potom su se začuli koraci. Pratio sam zvuke koraka koji su sve brže bježali od mene. Odjednom su stali. Na zidu se sada ocrtavala sjena, no sjena više nije bila nepomična. Ne zidu se ocrtavala sjena ubojstva. Ugledavši nož na podu pored sjene, prestrašen sam se sakrio iza zida i nadao se da me nitko nije spazio. Ipak, uspio sam se smiriti, skupio hrabrosti i provirio, a tada sam ugledao grozotu. Vidio sam čovjeka koji je životinjskom brutalnošću ubijao drugog čovjeka. Krv je šikljala na sve strane. Kad je već bio iznemogao, ubojica je zastao, bacio nož i zagledavši se u svoje krvave ruke kroz zube protišnuo: „Što li sam ovo uradio?“ Podigao je pogled i tada me ugledao kako prestravljen zurim u njega. „Čekaj, mogu objasniti“, obratio mi se, no ja sam potrčao koliko god sam brzo mogao. Bježio sam koliko su me noge nosile. Bježio sam s nožem u ruci i shvatio da sam naoružan. Tada sam pomislio: „Ako ubijem ubojicu, to i nije zlo.“ Stao sam uz prvi zid i prislonio se. Čvrsto sam stiskao nož i držao ga na svojim grudima. Shvatio sam da više nema povratka: „Sad je pitanje života ili smrti. Ubij ili budi ubijen.“ Čekao sam ga, a kad se pojavio, zaskočio sam ga i bez razmišljanja ubo u trbuh. Obuzeo me paničan strah i nastavio sam ga ubadati. U jednom sam ga trenutku pogledao i ostao zapanjen onim što sam vidio. Ubojica je imao moje lice, plakao je shvativši što je

učinio. Suza mi je krenula niz obraz, ali nisam znao je li od straha, ljutnje, tuge ili sreće. Nisam znao što osjećam. Odbacio sam nož i pogledao u dlanove. Bili su krvavi, a svuda oko mene razlijevala se krv. Našao sam se u lokvi krvi. Zbunjen, za sebe sam prošaptao: „Što li sam ovo uradio?“ Začuo sam šum i ugledao siluetu čovjeka koji se krio iza zida i promatrao me. Povikao sam: „Čekaj, mogu objasniti!“ no on je već bio pobjegao. Pojurio sam za njim ni sam ne znajući što ću napraviti ako ga uhvatim. Izmučen i izmoren, nisam više ni sjene u mraku mogao razaznati. Trčao sam više vođen instinktom i u jednom ga trenutku više nisam mogao vidjeti. Zastao sam i tada me zaskočio zarivši mi nož u utrobu. Uspio sam ga još jednom pogledati u oči i prepoznao isti onaj strah koji sam i sam osjećao bježeći. No, vidio sam i isti onaj životinjski instinkt koji je i mene tjerao. Vidio sam tad i ono isto lice koje sam gledao kako izdiše u mraku hodnika. Ponovno sam ugledao svoje lice.

Shvatio sam tada da svoju sudbinu ne mogu promijeniti ma koliko od nje bježio. Život je okrutan, i lovac kad-tad postane lovina. Život je krug, a ono što činimo s dobrom namjerom, možda i nije tako kako se čini.

Dino Avdić AT 2/2

ЊЕН ЛЕДЕНИ ПОГЛЕД

Мало је касно за посету апотекару, али желим да будем спремна за Божић. Напокон долази родбина из Кирквола, морам припремити вечеру, украсити јелку, поставити фењере, опрати завесе... Не, ваљда, неће приметити мрље од вина. Док размишљам о силном послу који ме чека, осетим како ми се нешто врти око ноге. Хмм, мора да ме је пратио, мали несташко. Чим сам га угледала, почео је да маше репом. Дивно, мораћу и њега да оперем, смотан пас. Где ли је овај човек? Зна ли он да сам претрпана проблемима? Чујем звоно иза. Ушао је неко. Прекрио је лице шалом носећи шешир на глави. Не могу да препознам ко је. Изгледа да нисам једина која се борила са снежном олујом због пар капи сирупа. „Ах, опет ви.“ Чујем доктора Смита. „Опет? Није ме било два месеца скоро.“ Спусти наочаре и гледа ме зачуђено. „Заиста? Скоро је два месеца прошло? Ах што време лети.“ Оде до касе. „Претпостављам да сте дошли по лауданум.“ Очигледно, једва имам ишта од гласа, и тешко ми је гутати. „Тачно.“ Помилујем врат. „Знате да не требате претеривати, је ли? Јако је.“ Да, да, рекли сте ми раније. Човече, смрзавам се. Пас је отишао до странца, трљајући му се уз ногу. „Не, врати се овамо.“ Одем по њега. „Извињавам се, безопасан је, али не зна ништа о личном простору.“ Странца не одговара, не помера се. Хмм, можда није одавде. Вратим се доктору, који записује нешто у своју свешчицу. „Колико сам преписао прошли пут?“ Протрља главу. Ни ја се већ не сећам. Не сећам се ни да сам толико често долазила по лауданум.

С „ГАВРАН“

„Лифка“ у периоду од 26. до 29. октобра 2017. године, трећи пут је за оном, изабрао је најбоље радове, а ученици Политехничке школе били су о рад ученице Ање Рупник из одељења ГФТ 4/13

Закашљем се опет. „Мислим да је било два и по милиграма.“ Врпољи ми се чупавко у руци. „Буди добар и дађу ти сланине када се вратимо кући.“ Смит нешто рачуна у глави. Потом узме три бочице и хода до касе. „Иначе, како је рана на нози?“ Упита ме. „Релативно добро, кад-тад зна ужасно да заболи, али држим се.“ Затегнем шал. „Јесте ли ми били код брата, можда има неке савете, и још пар дијализа би могао да врши.“ „У реду је, нема озбиљне физичке трауме, лист ми је ружан и плав, али шта да се ради. Што се тиче гада, нису га пронашли.“ Одговорим му. „Зар се ничега не сећате о несрећи? Било каква индиција може бити корисна полицији.“ Покушам да се вратим назад, али након судара, све се зацрни. „Не, сећам се заслепљујуће светлости, бола коју никада нисам могла да замислим пре и онда све зацрни. Последњи звук који сам чула је кочење гума.“ Кинем. „Наздравље.“ Извадим марамицу из џепа. „Свакако, ко зна где је он сад, не вреди ми више.“ Гледа ме пажљиво. „Имаш среће што си још жива, што није одлучио да те баци у најближе језеро и побегне.“ „Претпостављам, али не осећам се баш нешто срећно.“ Бришем нос. Пас ми само зури у странца, који делује врло стрљив с обзиром да Смит само ћаска са мном. „Рекли сте да сте приметили неке огреботине по телу, да изгледају као да су од ноктију.“ Прочистим грло. „Да, тако, нешто.“ Стави бочице на вагу и мери их. „Мислите да вам је нешто радио након тога?“ Упита ме, записујући поново нешто у свешчицу. „Не знам, нисам сигурна да бих хтела да знам, само ми је драго што сам ту сад. Мислим, не конкретно ту у апотеци на дан пред Божић, болесна и уморна, али схватате.“

„Требало би да журим, господине Смит, већ сам довољно одуговлачила.“ „Јасно ми је то, али треба да вас брине ово мало више. Не знате још како се све десило. Изјавили сте да нисте сто посто сигурни да се десило случајно.“ Ухватим се за главу која ме полако почиње иритирати. „Било је касно, падао је снег, ишла сам бициклом и онда се одједном створио аутомобил испред мене и одлетела сам. Била је то нагла бол и онда ништа. Као да сам заспала. Можда сам га чула како је отворио аута, нисам сигурна, била је то већ ошамућеност, свако чуло се угасило.“ Завежем шал у чвор. Напокон ми да бочицу лауданума. „Знате, када се налазимо у некој катастрофалној ситуацији коју не можемо трпети, наш ум нас створи негде другде, негде где имамо контролу над самим собом и околином. Људски инстинкт је то. Можда сте тако и ви реаговали.“ Стави руку на моје раме. „Не верујем, али у сваком случају, хвала вам на свему.“ Пружим му руку. „Наравно.“ Рукујемо се. И онда приметим да су се Смитова уста искривила на неки веома необичан начин. Потом и очи, и нос... Боже, шта се дешава?! Изгледа као да се топи! Постао је бара испред мојих очију. Осетим како ми је џемпер мокар. Погледам трбух, сад је изложен мој голи абдомен, попрскан крвљу. И онда ме заболи. Сагнем се, и стегнем стомак. Све се опет црни. Неко је иза мене. Осећам хладан дах на врату. Скамењена сам. Шта се дешава? Чујем плач. Женски плач. Помало скренем поглед назад, и видим странца како држи главу у рукама. Не носи више шешир, ни шал. Штавише, она је полугола. Прљава и крвава, она дигне главу и гледа право кроз мене. Има моје лице. На врату су јој отисци прстију. Почне да вришти и крв ми се смрзне у моменту.

„МОЛИМ ТЕ, ПРОБУДИ СЕ!“

Ања Рупник ГФТ 4/13

ÉN

Én hősies és erős vagyok.

Szeretném tudni, mi vagyok én.

Hallom a sötétség hangját.

Látom a szegény emberek könnyét.

Azt szeretném, ha ez mind véget érne.

Én hősies és erős vagyok.

Úgy teszek, mintha nem is léteznék.

Úgy érzem, mintha tömlőcben ülnék.

Megérintem fényes kardomat.

Nyugtalanít a rengeteg rossz emlék.

Sírok, mert nem tudom majd levetni.

Én hősies és erős vagyok.

Tudom, hogy nem kell feladnom.

Kijelentem, hogy hiszek magamban.

Arról álmodom, hogy legyőzőm a gonoszt.

Igyekszem kijutni a tömlőcből.

Remélem, hogy igen, sikerülni fog.

Én hősies és erős vagyok.

Saszivárevity Edvárd AT 4/2

TED BENDY CASE

My name is John Smith and I'm a Detective. A few years back I have been investigating this case which is very weird indeed.

He's a serial killer and has been killing people for about 2 to 3 years. We've recognised 40 victims of his murder style so far but we believe that's still not the whole number. We didn't know anything about him of good use. He has been killing with no apparent reason except for fun. We identified a few suspects but I believed that none of them aren't the killer. I believed it's Ted Bendy. How did I get to this conclusion? Well, he was in the mental house due to psychological problems. He was insane, was a psychopath, had anxiety and social awkwardness. Until one day he was suddenly released, and also the killing spree apparently started around that time. So logically speaking he is the killer. The institution claimed that he seemed cured of his mental illness. When I proposed the idea everyone agreed. So, we went out to interrogate him. When we got to his address, it was a house almost run down. Old school build, it was built somewhere around 1930s. The agent thought that Ted wasn't at home because of the state the house was in, but with my experience I insisted on

knocking on the door. We knocked on all doors...no answer. We shouted for him...no answer. The agent said that there isn't any reason to linger anymore. I said: "He's inside. I feel it.". Then I saw the cellar door it had a lock on the outside but it was opened. It was a trap or he was in the cellar. I suggested that we enter, and we did. When we entered and saw him. The agent immediately called for reinforcements, because we're dealing with an unstable individual. He was sitting down motionless facing away from us. As we entered he said: "So, this is the end of this huh? Why do people care about people they don't even know." We arrested him.

On the trial he admitted his murder spree. When we asked him how many people he had killed, he said: "Do you remember how many ants you killed in your lifetime?" He was sentenced to death by electric chair. We haven't determined the actual number of victims to this day.

To be continued in the next school magazine, by Marko Konkolj.

Written by Dino Avdic AT 2/2

СПОРТСКИ ДАН

Септембарска спортска субота је ове школске године била другачија. Док су једни пешачили, други су играли мали фудбал, баскет или одбојку, или навијали за своје другаре.

Многобројни ученици наше школе прикључили су се спортској манифестацији Дан пешачења препешачивши стазу дугу 12 километара, којој је полазна тачка била фабрика „Пионир“, а циљ палићки Водоторањ. Остали су на теренима Хемијско-технолошке школе „Лазар Нешић“ међусобно одмеравали снаге, показавши вештину и спретност са лоптом, спортски дух и жељу за победом, а најбољи су у малом фудбалу били играчи екипе „Република Српска“, у кошарци екипа „Булс“, а ученици првих разреда били су први у одбојци.

Дијана Кртинић, професор

SPORTNAP

A szeptemberi sportszombat más volt ebben a tanévben. Miközben némelyek gyalogoltak, mások kispályás futballt játszottak, kosárlabdáztak vagy röplabdáztak, illetve szurkoltak társaiknak.

Iskolánk számos diákja csatlakozott a Gyaloglás Napja sporteseményhez, 12 kilométer hosszú távot gyalogolva, amelynek kiindulópontja a Pionír gyár volt, a cél pedig a palicsi Víztorony. A többiek a Vegyészeti-Technológiai Iskola sportpályáin mérték össze erejüket, kimutatva a labdajátékokban való jártasságukat és ügyességüket, a sportszellemet s a győzelem utáni vágyukat. A kispályás futball legjobbjai a Szerb Köztársaság csapat játékosai voltak, kosárlabdában a Bulls csapat, röplabdában pedig az elsős tanulók bizonyultak a legjobbaknak.

fordította: Varga Mercédesz, tanár

VERUŠIĆ

Malo selo u kojem živim zove se Verušić. Nalazi se na 10 km udaljenosti od grada. Naselje Verušić čine manja mesta, a neka od njih su Agro Kombinat, Šištak i Čantavirski put. Selo ima i železničku stanicu, koja se već decenijama naziva Naumovićevo. Jednom prilikom, baka mi je pričala kako se do 1935. godine stanica zvala Šomošićevo. Iste te godine, poljoprivredna zajednica u Gornjem Verušiću uputila je predlog Ministarstvu unutrašnjih poslova da Šomošićevo promeni ime u Naumovićevo. Od tada, pa sve do danas, ono se tako zove.

Selo Verušić ima oko 300 stanovnika. Pošto je selo malo, nema parkova i mesta gde bi se omladina mogla okupljati, ali nas to ne sprečava da se družimo. Moji vršnjaci i deca koja još uvek idu u osnovnu školu u Aleksandrovu, okupljaju se leti, ali i vikendima, ispred svojih kuća, gde pričamo, slušamo muziku i igramo fudbal.

U poslednjih par godina, moje dve drugarice iz osnovne škole, Ivana i Kristina, Kristinina sestra i ja, krečimo i crtamo u autobuskoj stanici. To obično radimo na letnjem raspustu, kada imamo više vremena za druženje. Odlučile smo da to bude autobuska stanica, jer nemamo mesta da to radimo negde drugde, a i sve četiri, kao i drugi stanov-

Mural u autobuskoj stanici

nici sela, ovde često provodimo vreme čekajući autobus. Ove godine smo otišle korak dalje, pa smo dale intervju za Subotica.info, jer nije bilo moguće ne primetiti mural kornjače u autobuskoj stanici. Ako ikada prestanemo oslikavati razne murale na zidove ove stanice, želele bismo da mlađe generacije nastave ovu našu tradiciju, jer je ona postala sastavni deo našeg sela. Volim svoje malo selo, i ako se jednog dana odselim, uvek ću želeti da se vratim u njega, gde god se nalazila.

Vesna Milanković AT 3/1

PALICS

„A tó, a tó! az eleven poézis
Fölötte az ég - s összefoly a két viz -
Egymásbaolvad - s tág gyerekszemekkel
Fel-felmeredve nézem néma reggel.“

– még városunk nagy költőjét, Kosztolányit is megihlette a Palicsi-tó szépsége. Érdemes bemutatni az én kis településemet, Palicsot vagy Palicsfürdőt, amely Vajdaság északi részén, az Észak-bácskai körzetben, Magyarország déli határától 3 kilométerre helyezkedik el légvonalban. Szabadka elővárosa, attól 8 km-re keletre fekszik, szinte egybeolvad a várossal. Lakosai a városba járnak dolgozni, vagy gyümölcsstermesztéssel illetve turizmussal foglalkoznak.

A pusztát Mátyás király anyjának ajándékozta 1462-ben – ez kiderül adományleveléből, amelyben rábukkanunk a helység első nevére: Paly néven emlegette. A félhold alakú bemélyedésben elhelyezkedő tó vizének és iszapjának gyógyító erejét már a 19. század közepén felfedezték, ezután indult fejlődésnek

a település, s máig közkedvelt fürdővárossá vált. Szecessziós épületei teszik jellegzetessé, amelyek neves építészek, Jakab Dezső és Komor Marcell tervei alapján épültek, így a híres Víztorony, a Vigadó, a Női fürdő épülete is. A családi villákat az ún. korai svájci nyaralóstílusban építették. Az egyik nyaraló Tito tulajdonát képezte a szocializmus idején. Palicson született Sava Babić műfordító; itt él Tolnai Ottó költő, Lajkó Félix hegedűművész. Itt működik országunk egyik legszebb állatkertje. A parkerdő közepén található a Nyári Színpad, ahol nyaranta több más rendezvény mellett a Nemzetközi Filmfesztivál eseményei is zajlanak. A hagyományos Szüreti Napok, a termálfürdő, hangulatos tóparti kávézók, pincészetek, sportpályák teszik látványossá és vonzóvá a fürdővárost, amely több száz év alatt sem veszített bájából. Aki csak teheti, jöjjön el egy palicsi sétára, hiszen minden évszakban szemet gyönyörködtető, lelket megnyugtató! Irány Palics!

Pap Ákos GFT 4/10

Palić

Verušić

Maturanti u Italiji